

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un um. . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Deak Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare sîr 20 Hl.
 Manuscripte nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Ultimatul Contelui Tisza.

Contele Tisza a avut ieri un gest de sinceritate. După două discursuri cari tot mai admiteau o controversă, o îndoială în relele sale intenții, mai ales din partea acelor ce au interesul de a simula naivitatea încrederii în el, contele Tisza a aruncat masca cu care voise să ne amăgească. Francheta asta e singura calitate a cuvântării contelui Tisza și-i sântem mulțamitori că a venit singur să înlătore atmosfera tulbură de echivoc în care atâți pești nădăjduiau să se prindă de nada guvernamentală și să fie scoși la mal spre a se sori la strălucirea puterii.

Căci, credem, după discursul acesta, nici un român cinstit nu poate să mai susțină buna credință a contelui Tisza. Cuvântarea din Oradea-Mare trezise unele iluzii și nădejdi în mare parte din români. Supt impresia întâie ei nu au căutat că oratorul nu făcuse decât o critică vagă activității lui Apponyi, ferindu-se cu îngrijire de a preciza modalitățile și măsura în care dorște să le înlătore. Nu au căutat că declarațiile sale aveau caracterul unei promisiuni neobligatorii în schimbul căreia ni-se cerea totul: însăși existența noastră ca partid și renunțarea la idealul nostru politic depus în programul partidului național. Ei nu cântăreau această disproporție caraghios de enormă între ce ar fi să primim și să dăm. Se bucurau nu atât de ce se promitea acum, ci de ceea ce Tisza nu promitea, dar ne făcea să întrezărim cu o dibăcie de scamator misterios și abil.

Legenda asta a trăit puțin. Dacă după discursul al doilea al contelui Tisza, rostit la Seghedin, ceata de pe ochii celor naivi a început să se risipească, acum după discursul de ieri, ea s'a des-
 e distrusă cu desăvârșire.

E poate o provocare la adresa noastră faptul că declarațiile de ieri ale contelui Tisza au fost rostite tocmai aici în Arad, unul din centrele mișcării naționale românești, dar ne bucurăm că prin apropierea asta, ele vor avea și mai mult darul de a trezi și pe cei din urmă naivi.

Acuma vedem limpede și neîndoios: »marele« șef al noului partid guvernamental e unul din vrășmașii cei mai primejdioși ai națiunilor nemaghiare și cu deosebire ai românilor. Vederile și concepțiile sale, mentalitatea, până și terminologia sa în chestia naționalităților nu îl deosebesc prin nimica de toți oamenii politici unguri din trecut.

Acelaș refuz absolut pentru aspirațiile de viață națională, de administrație, de justiție și învățământ românesc; aceiaș neînțelegere voită a idealului nostru, aceiaș deosebire între poporul »bland« și »aștătorii« demagogi, »ceiaș tăgadă pentru calitatea de reprezentanți ai poporului pentru șefii noștri politici, și aceiaș acuză de »gân-

duri nemărturisite« ca la toți vrășmașii de până acuma. Prin ce se deosebește oare contele Tisza care ieri declara că va lovi pe »aștători« fără cruțare, de contele Andrassy care spunea acum trei ani și jumătate în celebru-i discurs a roape textual acelaș lucru: »iubesc poporul, dar voi sdrobi fără milă pe agitatori«? Și când auzim de sdrobirea mișcării românești întregi de biruința fără aman a poporului unguresc, nu se proiectează înainte-ne stafia »generalului« al cărui fiu e oratorul de ieri: a lui Coloman Tisza »sdrobitorul« națiunilor nemaghiare?

Nu este acuma acelaș Tisza, deși fiul, care vrea să sdrobească partidul național și-i cere desființarea de bună voie, înainte de a-l strivi cu »pumnul de fier« al său?

Nu, contele Tisza nu se deosebește prin nimic de ceilalți oameni politici unguri, vrășmași neîndurați și prigonitori ai nemaghiarilor. Dacă s'a crezut o clipă că atitudinea lui înseamnă un progres în chestia națională, discursul lui de ieri e o recădere în balta vechilor fraze șoviniste, în dosul căroră se ascunde o intenție hotărâtă: *intenția de a înlătura întâi partidul național, singura armă de apărare a poporului românesc, spre a-l răpune și desnaționaliza pe urmă mai ușor.*

Dacă poate fi vorba în lupta asta de o *intenție ascunsă*, aceasta e intenția pe care contele Tisza nu o mărturisește, dar de care azi nici naivii, cel mult nu se mai pot îndoi: *intenția maghiarizării.*

Dar în urmărirea acestui scop: înlăturarea partidului național, contele Tisza a alergat la o nouă șiretenie tactică. El a făcut apel la arhierii noștri, ca la adevărați reprezentanți ai poporului, ca să intre ei în activitate pentru realizarea unei păci între guvern și noi. E o apucătură tactică plină de reaua credință, caracteristică acestui vrășmaș al nostru. De când numai capi bisericesti ai unui popor pot vorbi în numele lui? Atunci, mai întâi contele Tisza ar trebui înlăturat din discuție și din politică și ar urma să cerem și noi intrarea în acțiune a arhierilor unguri, căci ori principiul contelui Tisza e just și atunci se aplică tuturor popoarelor, ori nu, și atunci apelul lui la arhierii noștri nu are îndreptățire.

Nu tăgăduim arhierilor unui popor dreptul de a face politică. Dar aceasta-i o *facultate* a lor, ca și a oricărui alt fiu al neamului și nu-i o *datorie*. Contele Tisza vrea să le *impuie* însă datoria asta. Pentru ce? Pentru a înlătura pe deputații noștri din politică, deci acelaș scop pe care-l urmărește cu invitarea ce ne adresează de a disolva partidul național: *decapitarea politică a poporului românesc.*

Realitatea e însă că arhierii noștri dela Șaguna încoace, s'au retras tot mai mult de pe terenul politicii active, cedând rolul acesta celorlalți capi politici ai poporului. Dacă ei vor avea însă dorința de a face

politică, singura politică bună pe care o pot face, e *acea a deputaților naționali.*

Prin apelul sau contele Tisza a mărturisit însă nădejdea că arhierii noștri vor oferi guverului o pace mai *ieftină* decât deputații. Este ca o muștrare în cuvintele contelui Tisza la adresa arhierilor cari nu vor sau nu ar voi să dea ascultare guvernului. Pentru noi muștrarea asta tradează a iudinea loială de până acuma a arhierilor noștri și constituie o bună notă de conduită pentru ei. Nădăjduim că nici de acum înainte ei nu se vor preta la sdrobirea partidului național, căci ea ar însemna în definitiv sdrobirea bisericii și neamului pe care ei îl păstoresc. Credem că nici odată arhipăstorii noștri nu vor întinde guvernelor ungurești mâna de ajutor la această speță de destrucțiune. Solidaritatea între noi și ei e garanția izbânzii în lupta noastră națională, iar cine o va sparge va fi lepădat din sânul nostru și ucis moralicește pentru totdeauna.

Dar contele Tisza nu se mulțamește cu apelul său ci adaugă o amenințare grozavă: războiul fără milă și exterminarea noastră finală. Mărturisim că această furioasă amenințare a contelui Tisza nu poate să ne smulgă decât un zimbet de dispreț și milă pentru acest mijloc naiv de a pesiona asupra noastră. Sânt sute de ani de când auzim dela zeci și sute de oameni politici aceiaș amenințare. Nu a voit Kossuth să ne sdrobească și oasele honvezilor lui albesc și azi prin ripele Munților apuseni? Nu a voit Tisza-tatăl să ne sdrobească și toată energia lui azi e închisă în patru scânduri, pe când poporul românesc a trăit și trăiește înainte. Nu au făurit Apponyi și Andrassy legi și măsuri fără capăt, plini de furia oarbă și ridicolă a șapului ce vrea să răstoarne casa cu coarnele? Poporul românesc a trăit și a stărunit și va trăi mult timp încă după ce »claponul«, cum s'au spus adversarii contelui Tisza, nu va mai țosti cu glasul dogit discursuri și nu va mai învârti nici cu entuziasm nici cu ouă clocite. Căci să mă gândesc drept, oricât de mari sânt loviturile și prigonirile îndurăm, ele abia ajung nu ca să oprească evoluția poporului românesc care vine din izvorul nesecat și veșnic biruitor al vitalității sale; dar, pentru a ne răpune loviturile ar trebui să fie totuși nemăsurat mai mari și ar cere un avânt de mișcare ce ar clătina și sgudui echilibrul poporului unguresc, răsturnându-l și îngropându-l supt propria-i sforțare uriașe.

Nu, poporul românesc privește cu conștiința vitalității sale suverane și invincibile și nu se impresionează de cuvintele vajnicului său potrivnic. Gestul de furioasă amenințare al contelui Tisza nu poate fi fioros pentru noi dar e *trădător pentru starea sufletescă a celui ce-l face.* Furia și violența Junker-ului dela Geszt exprimă în realitate

altceva: nevoia la care-l silesc împrejurările de a face o pace cu noi.

Dacă până acuma guvernele puteau rezolvi chestia națională și în special chestia românească cu măsuri de brutalitate și a-suprire, azi ei au ajuns în *coercițiunea* de a deslega chestia altfel: cu concesiuni. Nu mai merge cu discursuri umflate și goale, nici cu ordonanțe sau jandarmi și temniță: guvernul e silit *de jos și de sus în acelaș timp* să facă o pace cu concesiuni. Și pentru a obține o pace ușoară și ieftină, el aleargă la mijlocul copilăresc al amenințării.

Gestul de amenințare al contelui Tisza, departe de a exprima putere e un gest de slăbiciune, un strigăt de exasperare și de ciudoasă mânie. Nici odată un om politic ungar nu și-a tradat mai bine gândul ascuns ce-l muncește și nu a dat potrivnicilor săi mai multă încurajare. Pentru aceia amenințarea caraghioasă a contelui Tisza e poate cel mai sigur simptom al unui viitor mai bun ce ne mijeste și cel mai puternic motiv de curaj și nouă stăruință în lupta noastră.

Darea de seamă a dlui Dr. Șt. C. Pop. Duminecă 20 l. c. va avea loc o întrunire publică în Șiria. Deputatul Șiriei, d. Dr. Ștefan C. Pop va rosti darea de seamă în fața alegătorilor. Românii din Arad sânt rugați a participa în număr cât mai mare la întrunirea aceasta.

Deschiderea campaniei electorale în comitatul Aradului.

Darea de seamă a deputatului Vasile Goldiș.

Miniș, 13 Martie.

Cam în aceiaș vreme, când contele Tisza își rostia filipica sa în Arad-orăș, împotriva politicii noastre naționale, în nemijlocita apropiere a Aradului, în frumoasa podgorie, el își primea deja răspunsul potrivit. Mii de români, în frunte cu preoții, învățătorii și toți fruntașii de prin toate satele de-alungul podgoriei primeau cu însuflețire fără margini pe vrednicul deputat al cercului, d. Vasile Goldiș, care deschidea campania electorală în comitatul Aradului. Era poate nu mai o simplă coincidență, dar manifestația avea par'că aerul solemn a unei adevărate *contra-demonstrații* izbucnită spontan și cu multă putere față de manifestația dușmănoasă din Arad. Podgoria a răsunat de cântece și voioșie și de vibrarea unei dispoziții de luptă cum nu s'a mai văzut.

D. Goldiș, în fața a mii de alegători, a rostit un discurs de o oră și jumătate, stărnind o mare însuflețire. Intregul discurs a fost subliniat de vii, pe alocuri chiar de pătimașe aprobări, cari au crescut într'o adevărată izbucnire de revoltă când a atins partea în care se ocupa cu acțiunea contelui Tisza.

Manifestația de ieri din podgorie în orice caz este de cel mai bun augur pentru campania electorală pe care o inaugurează cu cele mai sigure nădejdi de izbândă.

La Ghioroc.

Insoțit de d-nii Sava Raicu, Iuliu Herbay, Sever Bocu, Cornel Lazar, Iosif Schlopul, D. Popoviciu, I. Bogoevicl, A. Garol din Arad, de poetul Octavian Goga din Sibiu și de d. Dr. Zosim Chirtop avocat în Câmpeni, precum și de d-nele Goldiș, Șt. C. Pop, Dr. Chirtop și Bocu, — deputatul cercului Radna d. Vasile Goldiș a sosit la Ghioroc cu trenul dela orele 3. La gară d. deputat Goldiș și sulta sa a fost întâmpinat de câteva sute de oameni, în frunte cu numeroși preoți și învățători din comunele din jur. Corul plugarilor din Ghioroc, condus de harnicul învățător Gheorghe Mihuția, la sosirea trenului a intonat un cântec de binevenire.

Preotul local, neobositul Romul Vățianu salută pe deputat în câteva cuvinte bine simțite, asigurându-l de neclintita încredere a alegătorilor din cercul Radnei. D. Goldiș îi răspunde spunând că în manifestația aceasta vede înainte de toate credința alegătorilor față cu steagul, supt care ne-am înrolat cu toții.

Ambele cuvântări au fost primite cu aplauze entuziaste. Cel de față, au pornit apoi cu toții, în mai bine de 50 de trăsuri, spre Miniș, unde aștepta lume și mai multă.

Tocmai când a intrat șirul lung de trăsuri în comună, a sosit de cătră Radna și motorul, aducând delegați din comunele din jur. Ceva mai târziu a sosit și motorul de cătră Șiria, aducând delegați din această comună fruntașă și din alte comune apropiate. Cu acest motor a sosit și d. deputat Dr. Ștefan C. Pop, care a fost salutat cu aclamații vii.

In Miniș.

Cea mai bună impresie a făcut faptul că la această adunare au luat parte delegați din aproape toate comunele cercului Radna: Cuvin, Cicir, Mândruloc, Sâmbăteni, Pâncota, Gaișa, Covăsint, Șiria și altele. Cu românii din Ghioroc au venit câțiva alegători unguri, iar cu cel din Pauliș și câțiva alegători nemți. Și toți țărani au venit conduși de preoții și învățătorii lor, — o vie dovadă despre bunăînțelegere ce domnește între păstori și turma lor.

Au fost de față la această adunare aproape de 2000 de oameni. Am remarcat prezența preoților Procople Givulescu, protopop, (Radna), Zamfir Conopan, Cornel Popescu, (Pauliș), Petru Pelle, (Miniș), Const. Putici, Teodosiu Moțiu, (Cuvin), Ion Cure, Ion Micloși, (Covăsint), Mihail Lucața, protopop, (Șiria), I. Păscuțiu, (Șiria), Romul Vățian, (Ghioroc), Iancu Ștefanuțiu, (Mândruloc), Traian Terebențiu (Gaișa), Abrămiu Manuță, Nuțiu Felnean, Paul Felnean, (Sâmbăteni), Constantin Mihulin, (Cicir) și alții.

Învățătorii de asemenea au fost mulți de față. Am văzut pe dnii Iuliu Groșoreanu, Teodor Cherechean (Gaișa), Dimitrie Olariu, Liviu Papp, (Covăsint), Gheorghe Mihuția, (Ghioroc), Traian Frideric (Miniș), G. Stoian, (Pauliș), Aureliu Drăgan, (Cicir), Traian Givulescu, (Radna), Petru Lușă, (Sâmbăteni).

Au mai fost de față dnii Gheorghe Popoviciu, referent bisericesc, (Arad), Dr. Marta, Dr. C. Misits, (Lipova), Dr. Iacob Hotăran, (Șiria), Dr. Beleş, (Radna), Dr. E. Monția, Axente Secula, Nicolae Lăzărescu, (Șiria), Vasile Groza, cand. de preot, (Radna), C. Mladin, comerciant, cu dna și fca (Pauliș), A. Saviciu, casierul »Lipovenei«, și o gudă frumoasă de tineri.

Adunarea.

Șirul lung de trăsuri s'a oprit înaintea bisericii unde deputatul a fost întâmpinat de braviul popor din Miniș, în frunte cu preoții și învățătorii locali. Corul din Miniș, condus de învățătorul Traian Frideric, ne întâmpină cu cântări.

D. Procople Givulescu, protopop în Radna și președintele partidului național român al cercului Radna, salută în numele celor adunați pe deputatul cercului și invită pe toți să meargă în curtea bisericii unde d. Goldiș va da seamă despre activitatea sa parlamentară, și despre situația politică.

Se constituie biroul. Sânt proclamați aleși președinte d. Procople Givulescu, iar notari d. Sever Bocu și Iosif Schlopul.

Președintele deschide adunarea și dă cuvântul dlui Goldiș.

Discursul d-lui Goldiș.

D. Goldiș e primit pe tribună cu aplauze delungate. O fetiță tină, Cornelia Pelle, fiică părintelui Pelle din Miniș, îi oferă un buchet de flori, rostind dragălaș, câteva versuri în cari se preamărește dragostea pentru limbă. Adânc emoționat, d. Goldiș sărută mica româncuță pe braji rumeniori.

Popularul deputat trebuie să aștepte până se liniștesc valurile de însuflețire, ca să-și poată începe discursul, ascultat de cei de față cu atenție mare și subliniat de aprobări dese și vii.

»Iubiți frați, a început d. Goldiș, îmi pare mult spus de bine că în sfârșit mi-s'a dat prilej să vin și în acest loc frumos, în mijlocul bravilor mei frați din Miniș. Dacă până acum n'am fost în Miniș, n'am făcut-o fiindcă n'ați fi fost vreunici să vin, ci dimpotrivă: am venit așa târziu știind că aici pământul e bine lucrat, inimile sânt la locul lor și capetele luminate; am venit așa târziu, știind că acest popor brav își cunoaște datorințele și nu are nevoie de îndemnare pentru a și le împlini (aprobări vii).

Am venit aici ca să dau răspuns la ce mi-a înaintat cu o săptămână au ridicat în Radna un steag străin, steagul unui partid nou (Strigăte zgomotoase: Nu ne trebuie alt steag, decât steagul nostru de până acum)! Am venit să desăvârșesc drept răspuns, steagul partidului românesc, ridic steagul libertății și a dreptății. Și unde s'a putut ridica acest steag dacă nu aici în Miniș în mijlocul bravilor mei frați (Aplauze). Și când ridic acest steag, vreau să vă spun și ce s'a întâmplat în cei patru ani cari au trecut de când m'ați făcut slugă al poporului, care aleargă muncește pentru binele lui (Aplauze). Înaintea

fide s'au înfrățit pentru a săvârși steagul lui Kossuth (Strigăte zgomotoase: Jos Kossuth!), partidul contelui Andraș (Strigăte și mai zgomotoase: Jos cu ei!) și partidul popular! Aceste trei partide au pus mâna aproape pe toate mandatele. Dintre 413 deputați abia 25 au fost potrivnici partidelor înfrățite și au declarat că nu au încredere în ei. Dar dintre acești 25 deputați, 3 deputați s'au fugit (O voce din popor: Să fi fugit în Dunăre că era aproape! Ilaritate) și au rămas numai 22 de inși. Partidele înfrățite n'au fost, deci, împiedecate de nimeni și cu toate aceste ce au lucrat în acești patru ani? Adus-au vre-un bine țării și cetățenilor ei? Nu, ci au sporit numai numărul necazurilor și greutăților cari apasă pe cei d'raci.

D. Goldiș face apoi, rând pe rând, o critică a legilor aduse de coaliție, arătând că aceste legi sânt aduse împotriva celor obidiți. Vorbește despre încărcarea bugetului cu un

Gulere și manșete mai frumos curățește fabrica „UNIO” din Cluj—Kolozsvár, Ferencz József-ut. 10. de spălat cu aburi — — — — — Telefon 395. — — — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

de 500 milioane; arată cum coaliția s'a învârtit să urce cu 12 milioane — luată din buzunarele poporului (Aprobări vii) — cheltuielile comune; stăruie asupra marelui nedreptăți ce se face poporului român prin colonizările, când statul cum-pără cu banii țării moși-le boierilor scăpătați și le împarte numai ungarilor (aprobări); vorbește pe larg despre legea rușinoasă alui Darányi care le dă dreptul boierilor să și pedepsiască servitorii chiar și prin bătaie (Strigăte zgomotoase: rușine!); analizează legile școlare ale lui Apponyi și arată cum aceste legi urmăresc numai ținta de a face desbinare și desunire între popor și păstorii lui: învățătorii și preoții. Trece apoi la reforma electorală plănuită de contele Andrassy (strigăte prelungite și îndelung repetate: Jos Andrassy!) și arată toată nedreptatea acestui proiect, care ar fi voit să le dea bogăților câte 3 voturi, iar celor săraci numai la câte 10 înși un singur vot (aprobări vii); stăruie asupra felului jignitor cum se fac alegerile pentru congregație și explică pe larg nedreptatea ce se face cu aruncul dărilor.

»Partidele înfrățite, continuă apoi d. Goldiș, văzând că n'o mai pot duce cu minciuna și trebuie să introducă votul universal așa cum s'au legat, s'au prefăcut că se ceartă și au părăsit cârma țării. A venit acum un nou guvern, în frunte cu contele Khuen, Hédervary, trimis de Maj. Sa ca să alcătuiască votul universal și să limpezească chestia popoarelor neungurești din țară. Dar în ajutorul acestui conte a venit și un alt conte, contele Tisza (Strigăte zgomotoase: Jos Jos!), dar nu ca să îl înlesnească să facă aceste lucruri atât de trebuincioase, ci ca să-l înlățească. Contele Tisza nu vrea votul universal și nu vrea ca poporul român să fie reprezentat prin deputați români, ci cere ca toți să intrăm în partidele ungurești, părăsindu-se ființa românească (aprobări vii. Nu ne părăsim legea și limba). Contele Tisza ar voi ca ungarul să reprezinte și poporul românesc. Și ține povestea cu lupii, cari au propus celor să le vor apăra ei mai bine decât păstorii și să le dea deci drumul păstorilor (strigăte Voci: Lupi sânt ei cu toții! Nu ne trebuie).

»Noi, iubii alegători, noi și partidul nostru cerem: votul universal, ștergerea virilismului în comitate, ștergerea dreptului de candidare a soldaților, învățământul gratuit, justiția gratuită (ștergerea timbrelor), darea progresivă și rezolvirea dreaptă a chestiei naționalităților. Pentru a duce lucrurile aceste la îndeplinire vă cerem sprijinul! (Aprobări vii și zgomotoase, Ni-l dăm!)

Noi am început lupta și nu vom conțina până nu vom duce steagul la izbândă și săntem conșinși că nu se va găsi nici un român care să și zgomândă neamul, dând sprijinul său dușmănilor (Voci: Să piară trădătorii!) Voi, bravi Minișeni, și praveți datoria să luminați pe cei cربی și să duceți mai departe cuvântul adevărului și al dragostei de neam, spunând tuturor că aici n'au ce căuta străinii dușmani neamului nostru, spunând că aici n'au ce căuta străinii ca Tagányi (Sgo-sărbi mot prelungit: Jos Tagányi! Nu ne trebuie. Să meargă între ungarul lui). Văzându-vă pe voi, cunoscând dragostea voastră de neam și sufletele voastre calde, sânt convins că și la alegerile viitoare comitatul Aradului va merge în frunte și va duce la izbândă steagul nostru. Să trăiți la mulți ani! (Aplauze entuziaste. Dlul Goldiș I se fac ovații zgomotoase)

Discursul dlui Goga

După două cântece cântate, cu multă precizie, de corul din Miniș, președintele dă cuvântul poetului nostru iubit Octavian Goga, care e primit cu ovații mari și strigăte prelungite »să trăiască«.

D. Octavia Goga în cuvântarea sa a stăruit asupra însemnătății de a se ridica la conștiința de drept mulțimea noastră, pătura largă a populației dela sale. A arătat poporului, că numai con-

știința frățietății mulțimei poate salva interesele neamului nostru și a vorbit despre legătura sufletească a românilor de pretutindeni. Le-a explicat importanța maselor în viața de stat și le-a povestit în cuvinte pilduitoare fragmentul din povestirea lui Negruzzi, despre tăierea vornicului Moșor, arătându-le adevărul vorbeii bătrânești: proști dar mulți. A accentuat necesitatea de a se organiza mulțimea prin conducătorii ei firești a căror geneză s'a făcut în cuvinte sugestive. A relevat primirea contelui Tisza la Arad și a înfățișat superioritatea morală a luptelor noastre politice cari își au rădăcinile în sentimentul public al maselor. A lămurit deosebirea între faptele politicele străine de neamul nostru și cele pornite dela frunții ridicați din țărâna noastră. A arătat însușirile superioare ale deputatului acestui cerc și a îndemnat poporul să se grupeze în jurul steagului desfășurat de partidul național.

Discursul dlui Șt. C. Pop.

Înainte de a închide adunarea, președintele acordă cuvântul însuflețitului deputat al cercului Șiria, dl Șt. C. Pop, care adresează poporului câteva cuvinte bine simțite, recomandându-le cu căldură să rămână și pe viitor credincioși steagului nostru.

Discursul domnului Șt. C. Pop e acoperit de aplauze.

La propunerea președintelui Procopie Givulescu, adunarea votează o moțiune prin care deputatului Vasile Goldiș i-se exprimă încredere deplină și asigurarea că alegătorii și în viitor doresc să-l aibă în fruntea lor ca reprezentant al lor. (Urale nesfârșite: Trăiască Vasile Goldiș!)

Adunarea se sfârșește în cea mai perfectă ordine.

Impresii.

După adunarea aceasta care a fost o puternică manifestație a solidarității dintre deputat și alegătorii săi, cei câțiva alegători unguri din Ghioroc au venit la d. Goldiș declarându-i că sânt foarte mulțumiți de cele auzite și ar dori să-l auză odată și în comuna lor Ghioroc. D. Goldiș le-a promis că va merge și la ei dacă va fi invitat de o delegație.

Bună impresie a făcut energicul discurs și asupra alegătorilor germani din Pauliș, cari și în trecut au votat pentru deputatul naționalist și au făgăduit că-i vor rămânea credincioși și în viitor.

Dela adunare, d. Goldiș și întreaga sa suită s'a dus la casa ospitalieră a dlui referent școlar Gheorghe Popoviciu și de-acolo s'a dus apoi în sat, pentru a asista la nunta unei tinere perechi: a tinăruului Simion Ciorogar din Miniș cu Sinziana Stoi, din Pauliș.

D. deputat și suita sa au fost primiți de nuntași cu însuflețite urale. Noii oaspeți au intrat în joc, în frunte cu d. deputat Vasile Goldiș care juca cu mirreasa și cu dna Bocu care juca cu mirele. Am admirat cu toții nu numai jocul frumos al nuntașilor, ci și draoostea cu care au primit în mijlocul lor pe deputat.

Dela nuntă, unde cu toții am închinat în sănătatea tinerei perechi, ne-am întors cu toții, călăuziți de nuntași și lăutari, la casa părintelui Pelle, unde ni-s'a oferit tuturor o masă binevenită.

Deputatul și suita sa s'au întors la Arad cu trenul dela 9 ore.

»Trăiască Goldiș!«

Când a intrat trenul în gara din Arad, pe peronul gării aștepta lume multă, doritoare să-l vadă pe contele Tisza, care avea să plece cu acest tren înspre Budapesta. Între ei și câțiva români, cărturari și țărani.

Abia apare d. Goldiș în ușa vagonului, când de-odată se pornesc de pe peron strigăte însuflețite:

«Trăiască Goldiș!»

Cei din jurul deputatului se unesc în strigătele aceste și câteva clipe gara răsună de aclamațiile zgomotoase.

«Trăiască Goldiș!»

Din toate părțile vine lume străină: toată suita contelui Tisza rămâne uimită de această manifestație spontană adusă unui deputat român «agitator» — chiar în momentul când cel care tunase în contra acestor agitatori părăsește Aradul după o primire mai mult decât rece...

Trenul cu contele Tisza se pune în mișcare și peronul încă tot mai răsună de strigăte:

«Trăiască Goldiș!»

Contele Tisza în Arad.

În desfășurarea ei precipitată, vie și plină de momente interesante și caracteristice, campania electorală a atins ieri în Arad un moment cu minant și totodată hotăritor, cel puțin în ce privește atitudinea naționaliștilor nemaghiare față cu guvernul și partidul contelui Khuen Hédervary. Ziua de ieri a făcut să dispară deplin și definitiv orice îndoială ce ne mai ispătia buna noastră credință față cu intențiile noului partid și ne-a lămurit odată pentru totdeauna asupra tacticii pe care ne-o impune situația în mod imperativ și categoric și dela care porunca datoriei noastre naționale nu încuviințează mai mult nici cea mai mică abatere fără osânda pierii sigure din propria noastră ticăloșie.

Lămurirea ne a dat-o ieri însuși contele Tisza, omul care prin calitățile sale superioare și prin proporțiile individualității sale a răpit din mâinile contelui Khuen conducerea și a ajuns în sânul partidului guvernamental singurul stăpânitor recunoscut, stăpânitor înzestrat cu toate atribuțiile ce condiționează o asemenea calitate. Azi contele Tisza e purtătorul de cuvânt al guvernului și declarațiile ce face trebuiesc privite ca confesii politice ale guvernului însuși. Și dacă contele Tisza, dete minat de considerații de tactică, s'a ferit până în prezent, atât la Oradea-Mare cât și la Seghedin, să ne desvălească, întregi și în lumină deplină, credințele sale politice, ieri în Arad a avut prudența să nu și-le mai ascundă în vâlul unor declarații echivoce, ci, în interesul atât al guvernului cât și în cel al orientării necesare în lupta noastră, să și-le dea pe față deplin, prevenind pe viitor orice zăpăceală nefastă în rândurile luptătorilor noștri. Răspunsul ce dăm, spre clarificarea noastră a tuturor, contelui Tisza, cititorii îl găsesc în fruntea ziarului nostru și aici ne mărginim să povestim cum a fost primit el de publicul ungar și de cel ungarizat din Arad și să redăm fidel, mai fidel decât ziarele ungurești, amenințările pe cari ni-lea adresat contele Tisza, în special nouă: românilor.

Primirea contelui Tisza.

Premitem că contele Tisza avut la Arad un succes mai mic decât la Oradea mare și la Seghedin și că manifestațiile de dușmănie ce s'au improvisat partidul socialist din Arad erau să devie aproape fatale pentru el.

Contele Tisza a sosit la Arad Duminică cu trenul... La gară a fost întâmpinat de delegațiunea partidului... din localitate. Un public de vreo 15—20.000 de oameni aștepta în mase compacte, dela gară până la otelul »Crucea-Albă«, pe întreg parcursul străzii principale a Aradului, nesfârșitul cortej de birje care aducea pe contele Tisza. De îndată dela gară, imediat ce și a făcut apariția figura slabă și deșirată a contelui, mulțimea a izbucnit în strigăte de:

- Jos contele Tisza!
- Piară dușmanul votului universal!
- Jos contele de petrol!

Vuiețelul vijelios al strigătelor amenințătoare a covârșit cu desăvârșire ovațiile răslețe și se părea că în avântul elementar al pornirii ei mulțimea se va năpusti asupra echipajului de lux al contelui Tisza. Poliția a reușit totuși să deschidă cale cortejului și cailor au pornit în goană nebună cu popularul lor musafir. Ajuns în strada principală numai

decât o grîndină de ouă clocite și de pietri a fost descărcată asupra contelui. Manifestațiile de simpatie s'au repetat de mai multe ori pe parcursul până la »Crucea-Albă«, fără ca poliția să fi putut să le prevină. Un haos de voci amenințătoare, un vifor de strigăte frămînta prelung, cu învăluri suferătoare aierul scaldat în lumina soarelui de primăvară.

Contele Tisza sfida mulțimea cu o privire rece și imobilă, palid și nemișcat. Sosit la Crucea-Albă s'a prezentat în localul biroului partidului guvernamental, unde s'a interesat de ora fixată pentru întrunire. Eșind dela birou a fost întâmpinat de aceleași manifestații ca și la sosire.

Poliția a operat mai multe arestări, manifestații însă nu s'au resțit până către ceasurile două.

Vorbirea contelui Tisza.

Adunarea de constituire a partidului guvernamental din Arad a avut loc la otelul »Crucea-Albă« după amiază la ceasurile trei. Cadrele adunării au fost destinate vorbirii contelui Tisza.

Poliția a luat toate precauțiunile de-a asigura contelui Tisza un public »disciplinat«. În sala adunării n'a putut să intre nimenea fără legitimație.

Cu n glas sec, lipsit de orice timbru atractiv, c'o pronunție nerezală și fără mlădiere, cu gesturi nervoase și stângace, contele Tisza a stărnit toți aplauze însuflețite și a cucerit pe ascultătorii săi, prin dialectica sa superioară, precum și prin argumentația sa adevărată în mod măiestrit prejudecăților stăpânitoare în tabăra adversarilor noștri.

Contele Tisza a început prin a zugrăvi situația politică de azi, polemizând cu declarațiile făcute de Kossuth și contele Apponyi la Czegled. Trece apoi la »chestiunea de naționalitate«, care a format apoi partea prevalentă a discursului său.

»Mă ocup cu chestiunea aceasta — a spus contele Tisza — de-o parte fiindcă e de o însemnătate foarte mare pentru dezvoltarea viitoare a națiunii maghiare, iar de altă parte fiindcă chiar asupra acestei chestiuni s'au făcut în timpul din urmă niște declarații cu cari, din punctul de vedere al interesului obștesc, e necesar să mă ocup mai de aproape.

»Declarațiile pe cari le-am făcut până în prezent asupra acestei chestii, voiesc înaintea de toate să le simplific cu o observație. Agravarea chestiei de naționalitate supt regimul coaliționist, poate nu trebuie s'o atribuim în vîndul întâi greșelii pe care a comis-o pe terenul politicii de naționalitate coaliția, ci păcatului primordial al coaliției: faptului că a tulburat armonia dintre națiunea maghiară și regele ei. Este doar un lucru prea cunoscut că agitatorii naționaliști apar în arenă totdeauna în clipa când văd o spîrtură în relațiile dintre rege și națiune, în care spîrtură ei întă numai decît și fac declarații imperioase ca să predispuie dinastia în favoarea lor, — dinastia al cărei razem fundamental, cel mai tare dintre toate, e puterea națiunii maghiare — și ca să-și realizeze mai ușor aspirațiile cari stau în aducție atît cu situația de mare putere a monarhiei cît și cu interesele națiunii maghiare. Agitatorii naționaliști vor să zdrobească într-o putere națiunii maghiare, ca apoi să poată zdrobi mai ușor dinastia.

Nu mai încapă îndoială că din partea coaliției s'au făcut pe acest teren greșeli enorme, — dar nu numai din partea coaliției. Sîntem vinovați în privința asta deopotrivă cu toții, fără deosebire de partid și în consecință deci așisderea cu toții, fără deosebire de partid, sîntem datori să îndepărtăm acum urmările nefaste ale greșelilor săvârșite de noi, — iar în viitor să ne ferim de-a le mai face. Trebuie să reparăm greșelile aceste, dacă voim ca pe terenul politicii de naționalitate să îndrumăm națiunea spre un viitor mai bun. Acestea sînt greșelile, cari, întocmai ca niște fosile veninoase, străbat în organismul societății naționale, cari otrăvesc spiritele și pe alocurea, pe unde înainte puteam constata o înțelegere pașnică între cetățeni. Dacă voim să remediam greșelile aceste, trebuie să le recunoaștem în mod sincer și să nu uităm a veghia

c'o severitate implacabilă asupra păstrării intacte a unității politice a statului nostru național.

Glasul nostru de împăcare frățescă trebuie să găsească un ecou sincer în inimile concetățenilor noștri de altă limbă, ca astfel să contenească în viața de stat unitară a națiunii maghiare feluritele veleități naționaliste, feluritele organizații naționaliste, și în acest scop trebuie să mă ocup cu niște declarații ce-au răsunit de curînd în congregația comitatului Arad. (Declarațiile deputatului român Vasile Goldiș).

Declarațiile acestea vin dela un deputat în camera ungară, care în dorința lui de-a mă combate a riscat, probabil, în mod conștient, ori poate inconștient, ba poate chiar intenționat, următoarele afirmații (citează):

Partidele naționaliste nu se vor putea înălțura niciodată, și nu se va putea desființa nici partidul național român, căci acest partid nu există în mandatele deputaților naționaliști, ci trăiește în inima celor trei milioane de români din aceasta țară și de-acolo nu-l pot zmulge și desființa nici presiunile, nici mituirile, nici baionetele. Partidul național român nu a contestat niciodată unitatea politică a statului, dar iarăș niciodată nu va încetă să reclame pentru poporul românesc drepturile naționale ce i-se cuvin.

Acest pasaj conține o evidentă confuzie de idei căci din punctul de vedere al unității politice a statului nu se poate tolera existența partidelor cu alt caracter național decît cel ungar. Armonia numai așa vom găsi-o, dacă românii nu vor organiza un partid național deosebit, ci se unesc cu partidele în cadrele cărora își pot realiza programul lor special. Dacă nu vor face așa, ei mărturisesc indirect că afară de scopurile lor mărturisite, au și scopuri nemărturisite căci altfel n'ar avea motiv de-a susține cu atîta cerbicie partidul lor naționalist deosebit.

N'am intenția să desconsider pe domnii aceștia, dar ași aduce o ofensă păturei intelectuale române, dacă ași afirma că acești doi trei politicieni de duzină, cari îndeplinesc oare-care activitate, stăruiesc și fac zgomot pe terenul politicii naționaliste, sînt cu adevărat conducătorii și reprezentanții chemați ai păturei intelectuale române. Se știe că puterea hotărîtoare în îndrumarea românilor o au prelații români. Asupra lor cade răspunderea mare pentru soarta și viitorul poporului lor. Ei trebuie să readucă poporul român în alvia înțelegerii împrumutate și să-l facă a renunța la aspirații fatale pentru soarta acestui popor. Prelații români sînt datori să părăsească pasivitatea și să împiedice ca proccii mincinoși să îndrume poporul românesc pe o cale primejdioasă. E și datorია lor să apere unitatea statului față cu agitatorii — și mână în mână cu noi, uniți în aceleași aspirații, trebuie să și facă și ei datorია.

»Eu mai fac azi o ultimă încercare, fiindcă azi spiritele în tabăra noastră tot mai sînt încă înclinate spre o împăcare și fiindcă cred că aduc astfel un serviciu țării mele. Nu pot să știu încă cum are să fie rezultatul încercării mele, sînt însă convins că succesul încercării mele atîrnă de ecoul ce va deștepta chemarea noastră acolo unde ea se adresează. Dacă la chemarea noastră ni vor răspunde din tabăra lor tot năzuințele separatistice, și dacă ei vor scăpa clipa aceasta istorică, atunci chemarea noastră pașnică se va pierde în pustiu și atunci valurile se vor împreuna peste capetele noastre și va izbucni un război înfricosat. Războiul acesta va cauza pagube și națiunii ungurești, națiunea ungurească va avea însă totdeauna atîta putere ca izbucnind războiul să zdrobească și să spulbere pe dușmanii ei. (Aplauze frenetice, prelung repetate).

»In clipa aceasta solemnă avertizez deci iarăș și țarăși pe cetățenii de altă limbă ai țării. Cine știe dacă nu fac aceasta pentru cea din urmă oară, căci toți bărbații politici unguri, cu prea puține excepții, împărtășesc azi punctul meu de vedere.

Contele Tisza osîndește apoi partidul lui Justh, care a intrat la învoială cu sîrbii radicali, ca să-și asigure mutual circumscripțiile din Sudul Unga-

giei. Spune că partidul radical al sîrbilor e mai primejdios dintre toate partidele naționale (Se aud protestă i la adresa lui Justh). Concluzie apoi astfel:

»Partidul lui Justh își încoronează numai cedura, când face propagandă pentru votul universal. Partidul acesta sprijinește curentul mai primejdios pentru reforma electorală, lucrul acesta în conștiința că va câștiga anumite simpatii și în tabăra naționalităților privim însă o leacă chestiunea reformei apăsătoare prezintă ea din punctul de vedere al naționalităților. Conced că naționalitățile sînt camdată în situație mai favorabilă decît aștia. Conced că înzestrarea cu drepturi pe a maselor mari în cercurile naționaliste e rezultatul falimentarea absolută a influenței în actualilor, cum ar rezulta la noi. Dar se poate îngustime de vederi mai revoltătoare decît deca chestiunea asta din punctul de vedere al situației de-o clipă! Să vedem cari ar fi rezultatele votului universal de pildă pentru poporul românesc, care e mai de seamă dintre toate naționalitățile din țară. Oare va înțelege acest om cu sufletul lui de copil visător însemnătatea votului universal? Poporul românesc e doar cel mai rodnic pentru toți agitatorii și pentru toate curentele răsturnătoare. Și oare masele mari ale poporului românesc vor fi strate cu drepturi politice, cine va putea să puhoiul pe care demagogii îl vor porni de seama? Demagogii au putut seduce totdeauna mai ușor poporul românesc decît pe cel ungur. Realizarea votului universal va rezulta mult mai mult, peste 10-20 de ani influența intelectualilor români, de cum ar slăbi pe intelectualii unguri. Să fim deci cu toții serioși în chestiunea aceasta și da, să cerem o reformă liberală, care va garanta apoi deopotrivă interesele noastre ale tuturor.

Vorbește apoi despre chestiunea socială și spune că admite dreptul de vot numai pentru păturile mai educate ale muncitorimii. Face laeși declarații reacționare pe care le-a mai făcute și cu alte ocazii și cari sînt cunoscute cititorilor noștri. De încheiere chiamă pe toți cei din supt steagul guvernului.

Pe urmă s'a constituit partidul guvernamental din Arad, fiind aleși președinți Andrenyi, Knera și Neumann. Adunarea a ținut să încheieze discursul contelui Tisza în sumarul lui.

La ieșire dela »Crucea Albă« socialistii au provizat o nouă manifestație, huiduindu-i pe cei cari au luat parte la adunare: în covârșitoare comersanții evrei din localitate, prin mirosul lor particular au simțit de multă vreme că contele Tisza e »omul viitorului« și i-au ardat steaguri cu inscripția numelui lui deja cunoscut înainte de ce a sosit la Arad.

Banchet

La orele 7 seara a avut loc un banchet la Crucea Albă. Sala fixată de aderenți. În prezența contelui Tisza cu prefectul Urban și alți șefi polițieni și din capitală.

Primul discurs l-a rostit Kintzig János pentru partidul »Tisza«. Acesta a răspuns spunând că dorințele politice dintre partide să nu nască în mâinile personale, ci să rămîna la înălțimea principiilor. Herczeg Ferencz a vorbit despre lucrul lui Tisza și a partidului său, spunând la sfîrșit două maxime politice:

»Fiecare regiune politică trăiește atît, cît rezază faptele lin-minus promisiunile lui. Fiecare om politic valorează cît lin-minus averea pe care a străs-o. Acestea sînt aluziuni, una la adresa coaliției, alta la adresa lui Barabas au fost primite cu mari aplauze.

Contele Tisza a plecat cu trenul de 9,15 la Pesta.

Funerariile lui Lueger.

Osemintele marelui mort al împărăției Habsburgilor au fost așezate azi în lăcașul odihnei de veci, cu pompă adevărat împărătească. A venit să dea cea din urmă cinste celui mai distins supus al său însuși moșneagul nostru domnitor dimpreună cu un mare număr de membrii ai augustei sale case domnitore. Au venit reprezentanții cei mai distinși ai vieții politice și culturale din Austria întreagă, în frunte cu bărbății de stat, cu membrii cabinetului, cu profesorii universităților, cu somitățile științelor și ale artelor, ca să facă mărturie de admirația, stima și iubirea, de care s'a bucurat în viață popularul primar al Vienei. Au venit delegații din toate statele Europei, au venit și delegațiile românilor: din România și Ungaria, ca să tâlmăcească prin prezența lor, celor ce știu să înțeleagă, sentimentele de pietate ale unui popor care știe să fie recunoscător față cu binevoitorii lui.

De acum lespede de marmoră va închide pe veci trupul neînsuflit al acestui om providențial care a fost scut de apărare și pavază intereselor de viață ale monarhiei, iar deasupra mauzoleului său se va închiega pildă eternă a unei vieți jertfite întreagă patriei și națiunii din care s'a zămislit.

Odihnească în pace!

Delegațiile țărănilor români.

Viena, 14 Martie. Eri a sosit la Viena o delegație de țărani români și anume Gheorghe Oprean, Gheorghe Silian și Adam Ion din Orăștie, Ion Stoian și Avram Saban din Pricaz și Filimon Udrea, cari au vizitat primăria. Ajutorul de primar Dr. Neumayer i-a primit în persoană, le-a dat la fiecare mâna și i-a călăuzit el prin palatul primăriei până în Volkshalle, înaintea catafalcului.

Eri seara, colonia română a avut o întrunire la care a asistat și delegația țărănilor români și consilierul comunal Schwer. Dr. Mihai Popovici a rostit un frumos discurs, în care a schițat viața lui Lueger și legăturile lui cu românii. Consilierul Schwer, răspunzând dlui Popovici, a declarat că partidul creștin-social va păstra cu sfîntenie tradițiile lui Lueger. Le-a mai comunicat apoi că la înmormântare românilor li s'a rezervat un loc de frunte.

În cursul zilei de ieri, Volkshalle a fost vizitat de cel puțin 80.000 de oameni. Mulțimea nu s'a retras din fața primăriei decât câtră miezul nopții.

Condoleanțele României.

Viena, 14 Martie. Ministrul României la Viena Mișu a adresat următoarea scrisoare sorei lui Lueger, Hildegarde:

»Din prea înaltul ordin al Maj. Sale Regelui României am onoare de a vă exprima preainaltele condoleanțe pentru greua lovitură ce ați suferit prin moartea fratelui D-voastră. În acelaș timp, Excelența Sa d. prim-ministru Ion Brătianu m'a însărcinat să vă exprim condoleanțele lui sincere cu ocazia morții fratelui D-voastră. Excelența Sa

deplânge cu D-voastră nu numai pierderea unui bărbat pretutindeni stimat și iubit, ci în special pierderea unui amic cald și sincer al românilor, căruia toți îi păstrăm veșnica amintire.»

Asistența și corțeul.

Viena, 14 Martie. Viena întreagă e îmbrăcată în doliu. Drapele negre fâlfăie aproape pe toate casele din cartierul în care se află primăria. În apropierea primăriei sânt trase cordoane, cari opresc circulația. Participanții încep să sosiască dela orele 8 dimineața.

În timpul acesta coroanele mai importante sânt depuse pe carul de flori. 540 de cununi au fost trimise eri la cimitir. Trăsurile duc astăzi alte 400, între cari, pe trăsura dintâi, cununile surorilor, a archiducilor, prinților, a primăriei, a dietei provinciale, a parlamentului și a servitorului lui Lueger, Pumera.

Carul din urmă, adică trăsura dintâi înaintea dricului este a românilor. Acest car duce cununile trimise de români. Alături de car merg de fiecare parte câte trei țărani și trei studenți români, iar în urmă delegațiile românești, între cari deputații Hormuzaki, Onciul, Simionovici (din Bucovina), Dr. Vaida și Lucaciu (Ungaria), apoi consilierii comunali din București și colonia română din Viena.

La orele 11 sosesc surorile lui Lueger, vice-primarii și consilierii, pe urmă preotul Mord dela Votivkirche, cu mare asistență. Prohodul se oficiază cu mare pompă. »Wiener Männergesangsverein« întonează cântecul funebru »Ruhe müder Wanderer«.

După prohod, preoții iasă în șir lung. În urma lor se aduce sicriul și se pune pe dric. Vice-primarul Neumayer rostește un discurs funebru promițând că Vienezii vor păstra amintirea lui Lueger în vecl. Mulți izbucnesc în plâns.

Corțeul pornește înspre cimitir. Orchestra militară cântă coralul din »Götterdämmerung«. În frunte merge o secție a pompierilor comunali, urmează apoi pompierii voluntari, apoi o mulțime de societăți, funcționarii primăriei, consiliile arondismentelor, reprezentanții camerei, și ai senatului, mareșalul țării cu comitetul și deputații dietei, toți primarii Austriei inferioare.

În fața parlamentului corțeul se oprește. Aici se alătură la corțe guvernul și numeroși deputați. Președintele și vice-președintele Camerei rostește câte un discurs.

Maj. S. la catafalc.

Viena, 14 Martie. Maj. Sa împăratul a sosit la orele 12 și jumătate și a așteptat conducătorul în biserică, unde astăzi pentru întâia dată a oficiat noui arhiepiscop Nagl. Sicriul a fost depus înaintea împăratului care și-a plecat adânc capul, apoi a îngemănat și a rostit de trei ori tatăl nostru și crezul.

Viena, 14 Martie. Dela ora 11 au început să sosiască la catedrală autoritățile. Au venit toți arhiducii și arhiducesele cari se află în Viena. Arhiducele Franz Ferdinand a fost reprezentat prin colonelul Brosch. Au venit reprezentantul Papei, al împăratului Germaniei, al președintelui republice franceze, al Regelui României și Spaniei, toți ambasadorii și legațiile.

Ministrul României, Mișu, în calitate de

reprezentant al Regelui Carol, stătea alături de Împăratul.

Archiducesa Maria Anunziata a fost îmbrăcată în doliu și plângea.

La orele 4 corțeul a ajuns în cimitir.

În cimitir.

Viena, 14 Martie. În cimitir au rostit discursuri Porzer, Gessman și directorul magistratului Appel. Aurel Popovici n'a vorbit. Se zice că ar fi intervenit guvernul ungar.

Ziarul »Zeit« publică însă textul discursului pe care a voit să-l rostiască.

Românii și presa străină.

Viena, 14 Martie. Carul care ducea coroanele depuse de români, precum și delegația țărănilor români a făcut pretutindeni cea mai adâncă impresie.

Correspondentul lui »Lokalanzeiger« din Berlin telegrafiază ziarului său: »Au făcut senzație numeroasele delegații și deputații români și țărani români îmbrăcați în costumul lor național, cari toți vineau în urma carului acoperit cu cununi împodobite cu panglici în culorile românești. Astfel au voit românii să-i mulțumiască lui Lueger și după moarte că i-a sprijinit până a fost în viață.»

»Vossische Zeitung« din Berlin scrie în numărul de mâine: »Mare impresie a făcut ultimul car cu cununile depuse de români și încunjurat de țărani români în portul lor național. Tricolorul românesc filfaia de pe toate cununile.»

»Kölnische Zeitung« din Köln scrie: »Ultimul car a fost rezervat exclusiv coroanelor românești. Alături de car mergeau țărani români, aducând prinosul lor de recunoștință celui care i-a ajutat în luptele lor contra ungarilor. Românii au avut și un orator oficial, pe cunoscutul publicist și politician Aurel Popovici, care însă a fost rugat să nu vorbiască, pentru a nu provoca ungarilor.»

Coroanele.

Viena, 12 Martie. După cum am anunțat dinainte, astăzi s'a prezentat la catafalcul Dr.ului Carol Lueger un grup compact de reprezentanți ai diverselor corporații românești, cari au ținut să depue la picioarele marelui decedat semnele venerației lor.

Iată delegațiile românești în ordinea în care s'au prezentat:

1. O delegație compusă din dnii deputați Dr. Onciul, Baron Hormuzachi și Simionovici cu o coroană din partea clubului român a parlamentului austriac cu următoarea inscripție:

»Dem-grossen Volksmanne, der Rumänen-Club des Abgeordnetenhauses«.

(Marelui tribun, clubul românesc al parlamentului).

Tot aceeași delegație a depus și o coroană din partea comitetului național român din Bucovina, cu următoarea inscripție:

»Dem-grossen Freund der Rumänen, das rumänische nationalkomité der Bucovina«.

(Marelui prieten al românilor, comitetul național român din Bucovina).

2. O delegație compusă din domnii Dr. Virgil Cioban, General Lupu, arhitect Ce-

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, Petrol** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. — După o folosință de 2-3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbanțele și ori-ce necurățenie a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 1-20 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

zar Popovici, Dr. Mândrila, reprezentând Capela română, depunând o cunună cu următoarea inscripție »*Seinem Förderer — der rumänische Kirchenbauverein*«. (Protectorului ei — societatea pentru zidirea unei biserici române).

3. Colonia română, reprezentată prin domnia Dr. Ciurcu, Dr. Lazar Popovici, Milcovici și Dr. Cuparescu a depus o cunună cu următoarea inscripție:

»*Ihrem grossen, unvergesslichem Bürgermeister — die wiener rumänische Colonie*« (Marelui, neuitatului ei primar — colonia română vieneză).

4. Urmează delegația comitetului partidului național român din Ungaria compus din domnia Mihai Popovici, Dr. Mariu Sturdza și Gheorghe Șerban, care a depus o frumoasă cunună cu inscripția:

»*Dem unsterblichen Patrioten, unentwegten Verteidiger der unterdrückten Nationen Ungarns — der leitende Ausschuss der rumänischen Nationalpartei*. (Nemuritorului patriot, apărătorului nestrămutat al națiunilor oprimate din Ungaria — comitetul conducător al partidului național român).

Ziarul nostru a depus pe sicriu, în numele presei românești, o mare cunună, împodobită cu o panglică tricoloră și purtând inscripția: *Dem geschätzten Freunde unseres Volkes — Die rumänische Presse aus Siebenbürgen und Ungarn*. (Distinsului amic al poporului nostru. — Presa românească din Transilvania și Ungaria).

7. Societatea »România Jună« a fost reprezentată prin d. Gheorghe Șerban; cununa ei purta inscripția:

»*In ewiger Verehrung seinem Ehrenmitgliede — der akademische Verein Romania Juna*«. (In veșnică adunare pentru membrul ei onorific — societatea academică România Jună).

8. Clubul român, reprezentat prin d. Niculescu, Vitencu și Mihailescu a depus o cunună cu inscripția »*Seinem Gönner und Ehrenmitgliede — der Verein Clubul roman*«. (Binefăcătorului și membrului ei onorar — societatea Clubul român).

9. O cunună a românilor din Brașov și a românilor din Orăștie, aduse de țărani români.

În afară de aceste coroane, cari toate au benzile în culorile naționale românești, s'au mai depus însă și alte coroane românești. Astfel, d. ministru al României Mișu a depus o prea frumoasă coroană în numele consiliului comunal al Bucureștilor; una din cele mai frumoase coroane pe cari le-am putut vedea a fost a dlui Mihail Cantacuzino, fostul primar al capitalei, care a expediat comitetului organizator suma de 500 coroane pentru o cunună.

D. Aurel Popovici a fost împiedicat să vorbească.

Viena, 14 Martie. (Dela corespondentul nostru). Oratorul românilor, d. Aurel Popovici trebuia să vorbească îndată după Gessmann. În timpul vorbirii lui Gessmann a fost însă văzut apropiindu-se de d. Popovici vice-primarul Vienei Neumayr. După

Gessmann a vorbit directorul Appel și publicul credea că s'a schimbat ordinea vorbirilor, având să urmeze vorbirea d-lui Popovici după vorbirea d-lui Appel. Publicul însă a văzut cu mirare că după vorbirea lui Appel vice-primarul Neumayr a făcut îndată un semn, după care s'a reînceput slujba religioasă.

Mai mulți înșl din public întreba:

— Unde-i Popovici?

— Unde-i oratorul românilor?

D. Popovici nu se arătă însă.

L-am rugat pe d. Popovici să-mi destăinuie motivele cari l-au făcut să renunțe. D-sa mi-a răspuns că a fost rugat să nu vorbească și că nu poate să-mi dea deslușiri.

Mi-a reușit totuși să aflu din izvor competent că guvernul ungar a intervenit la Viena, atât pe lângă ministrul de externe cât și pe lângă președintele consiliului de miniștri din Austria, ca să împiedice discursul d-lui Popovici. Știrea s'a răspândit pe urmă ca fulgerul și a făcut enormă senzație.

Un deputat creștin-social s'a apropiat de d. Popovici, zicându-i:

— Vorbește domnule Popovici! Așa se execută testamentul lui Lueger chiar în ziua când îl îngroapă?!

D. Popovici a răspuns că d-sa în calitate de cetățean străin, nu poate să facă greutăți partidului creștin-social. Astfel ura sălbatecă a ungarilor împotriva lui Lueger și-a românilor și-a mestecat nota ei discordantă și în armonia sombră a acestor dureroase clipe.

În ediția lui din astăseară ziarul »Die Zeit« publică totuși discursul nerostit al d-lui Popovici. Il dăm și noi la vale în traducere:

Intristați Austriaci!

Și noi românii deplîngem împreună cu voi plecarea preatimpurie alui Lueger la tălă ceresc. Voi l'ați iubit pentru că a fost al vostru. Noi l'am iubit pentru că ne-a interesat de aproape, pentru că ne-a înțeles, pentru că ne-a apărat. Noi, în orientul plin de soare al imperiului, am simțit de mult că în centrul monarhiei noastre lucra o forță elementară spiritual-morală, că la izvorul principal al culturii noastre un caracter nefals ficat german apăra ideile culturale naționale: statul și naționalitatea, religia și morala, arta naturală, în forme moralicește curate, ideale. Am simțit că în Viena a reînceput să domnească bunul simț pe care nici o teorie abstractă, nici un savant fals nu l slăbise și decolorase.

Noi românii am avut multă vreme și greu de suferit pe urma pedantismului teoriilor de drept de stat. Am venit în 1892 la Viena. Noi nu căutam »umanitari« politici; noi nu cerșeam drepturi omenești înăscute, nedefinite, noi nu imploram milă. Și nici nu amenințam statul, căci noi nu ne amenințam existența noastră națională. Strămoșii noștri au fost un popor de războinici, un neam întreg de patrioți, bărbați cu un caracter simplu, dar drept, cu mintea

sănătoasă. Noi ceream numai respectarea individualității noastre. Și astfel am căutat la Viena numai bărbați cu credință pentru împărat și pentru imperiu, numai bărbați cu bun simț. Cel dintâiu și cel mai mare pe care l'am găsit a fost Lueger. Ne-a priceput imediat. De-atunci și până la ultima suflare, cu care a dat viață testamentului său politic.

Lueger nu era entuziasmat pentru omnia. El își mărginea dragostea, gândurile, acțiunile pentru patria sa, pentru poporul ei. El a știut, ceea ce în ziua de azi numai bărbații de știință pozitivă știu, că omenirea este numai un produs al rațiunii. El a știut că totalitatea culturii omenești nu este posibilă decât în state bine stabilite, numai prin activitatea liberă a națiunilor. Chiar când națiunile nu sînt unite politicește, numai să fie libere.

De aceea Lueger ținea atât de mult de credincios la împărat și la imperiu, că în acest imperiu se află rădăcinile propriile sale forțe personale. Și numai din astfel de caractere de o forță națională răsar un țări, unui popor marii bărbați de stat, măcar-văzători. Lueger a văzut ceea ce numai puțini, prea puțini au putut vedea. El a văzut adevăratele condiții de viață ale monarhiei habsburgice. Și numai astfel a putut el, ca prea puțini alții, să găsească cele condiții, cari singure aduc germaniei mului în monarhie și în lume o situație politică corespunzătoare importanței și culturale, singure i-o pot asigura pe cea naturală.

Și acuma Lueger dădu de Români. Instinctul sigur al unui bărbat de stat superior, el recunoscu imediat adevărata importanță a românismului pentru existența imperiului habsburgic, a germanismului, a tuturor națiunilor noastre. El văzu un popor, care niciodată nu s'ar clintit, niciodată n'a șovăit în credința pentru împărat și pentru imperiu. Panartriacul înăscut (»der geborene Gross-Osterreicher«) descoperi un popor întreg de partizani entuziaști ai unei Austrii Mari și lide, garantînd libertățile necesare.

Și când monarhia, în lungile crize ale abstracțiilor deșerte, amenința să facă naționaliștii fragiu, văzurăm austriacii, germanii și românii mergând umăr la umăr, pentru a apăra nobilul imperiu al Habsburgilor, pentru a aduce pe calea dezvoltării sale istorice, din chaos la imperiul federal. Văzurăm românii alergând spre Viena, văzurăm pe bolnavul Lueger făcând cu întregul consiliu comunal lungul drum în România, la București.

El se duse la București la frații românilor habsburgici prietenii istorici ai dinastiei noastre, ai tuturor națiunilor noastre, aliații credincioși ai imperiului nostru. Lueger nu făcea teorii asupra chestiilor de drept de stat. Căci Lueger vedea supt vechea învâșuri putrede o viață cu pulsul propriu. El era gata să arunce învelişul pentru a găsi iubitelui său imperiu al habsburgilor dezvoltarea sa naturală, o viață nouă.

Și de aceea el a fost iubit la noi românii din Austria din Ungaria și din Transilvania.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincie la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desamne. - Să fim atenți la firmă.

pentru că dela **Székely și Ré** fabricanți de mobile în Marosvásárhely

vania și chiar în România independentă mai mult ca oricare alt neromân. De aceea deplîng din adîncul inimei pierderea sa pre-timpurie. De aceea amintirea lui e și va păstra un loc de onoare nu numai în patria sa proprie zisă, ci și în orient, iar mai tîrziu la toate națiunile noastre.

Pace nobilului său suflet!

Infrățirea sîrbo-kossuthistă.

— Situația politică. —

Arad, 14 Martie.

În orașul Zombor, ieri avut loc o manifestare interesantă: infrățirea dintre partidul dlui Justh și sîrbi radicali. Iasa Tomici, cunoscutul șef radical sîrb a înscenat această infrățire ale cărei motive nu voim să le analizăm acuma. Ceeace am reprobăm noi, nu a fost atît *tactica* sîrbilor de a conlucra cu kossuthiștii, poate chiar și noi să ajungem la necesitatea acestei tactice, ci *principiile* kossuthiste, independența Ungariei și maghiarizarea armatei pe cari ei le susțin. Viitorul va arăta dacă această tactică a radicalilor va duce la izbîndă și dacă *tactica* nu avem încă motive de a o pînă și cu orice preț.

D. Justh la Zombor.

Ieri Duminecă d. Justh a ținut o mare întrunire la Zombor. Ea a părut caracterul unei înfrățiri între justhiști și sîrbi radicali cari au făcut un cartel în vederea alegerilor. Au azistat deputații Baloghy, Fernbach, Lányi, Lová-y etc. și sîrbi Krasovici, Iasa Tomici șefii radicalilor, Dr. Mușicki, Dr. Manoilovici, deputatul Uzduin, căruia dăunazi alegătorii români l-au votat încredere, Dr. Miladinovic, Prodanovici, Hanci etc.

Sîmbătă seara s'a făcut o retragere cu forțe în noarea dlui Justh. Acesta a vorbit spunînd că înfrățirea țării nu se va putea dobîndi decît în armonie dintre unguri și nemaghiari și că țara a zădărnicit prin intrigi seculare această armonie. A salutat cu bucurie infrățirea sîrbo-maghiară.

Iasa Tomici a salutat infrățirea sîrbo-maghiară. A doua zi Duminecă, la întrunire, Iasa Tomici a spus că armonia ce s'a făcut între unguri și sîrbi e un eveniment de mare însemnătate istorică. Declară că partidul a susținut lupta pentru înfrățirea Ungariei. Mari aplauze au acoperit aceste cuvinte.

S'a adoptat o moțiune prin care se aprobă înfrățirea dintre sîrbi și justhiști și se făgăduiește ajutor reciproc la alegeri.

La urmă a vorbit dl Justh. A vorbit de necesitatea armoniei între popoarele țării. Serbarea azi e de însemnătate istorică, e pectuluirea țării sîrbo-maghiare. Crede că în curînd țara va fi de partea ideii de independență. Iasa Tomici a desfășurat programul său larg.

Remarcăm însă că, afară de frazele generale spre armonia sîrbo-maghiară dl Justh nu a făgăduit nici o *făgăduință de concesiuni naționale sîrbi*. Faptul acesta caracterizează valoarea politică a infrățirii sîrbo-maghiare.

Dizolvarea unei adunări slovacăști.

Partidul național slovac a convocat la Miava adunare de alegători. Autoritățile au interzis o cuvînt că nu a fost anunțată la timp. Miercuri ei vor ține o consfătuire electorală în candidaturilor.

Primul-ministru candidat în capitală.

Partidul guvernamental constituit în cartierul IV din capitală, a hotărît să susție candidatura primului-ministru Khuen la mandatul acesta de deputat.

Acțiunea deputaților unguri din Ardeal.

Deputații circumscripțiilor din Ardeal s'au adunat alaltăieri supți președinția contelui Bethlen în Murăș-Oșorhei; adunarea a esmis o comisie care a lansat un manifest care e publicat astăzi în ziare. Dăm și noi mai la vale traducerea acestuia:

Adunarea cere ca în legislație să se prevadă relațiile deosebite ardeleni; pentru mîntuirea micilor proprietari să se ia dispoziții pentru formarea unei bresle puternice și își cere partea ei din mijloacele negoziului și meșteșugurilor.

Ce privește dreptul de vot, manifestul spune următoarele:

Recunoscînd legitimitatea extinderii și descoperind într'ansa legea progresului nu cărtim și nici nu putem pune bețe în roate acelei mișcări care dorește ca legislația să fie așezată pe baze mai largi. Avem însă și noi cuvîntul, în felul de introducere a acestei reforme.

Ca bază a acestei extinderi nu putem primi nici o condiție de generalizare, nici a scrierii și cititului, nici a scrierii și cititului pe ungurește, căci nu considerăm nici pe una nici pe cealaltă ca un fel de control al calibrului de patriotism și capacitate a alegătorilor și convingerea noastră este, că cu introducerea reformei, încunjurînd și cea mai aparentă despoiere de drepturi ceace ar provoca numai reacțiune și dușmănie; trebuie să se adîncească în amănuntele vieții și să caute pe acei cari atît ca spirit patriotic, curățenie și cinste individuală cît și ca politicieni sînt vrednici să li-se dea cel mai suprem drept, legislația.

Ne ridicăm cuvîntul în interesul judecării drepte și a realizării gradate. Cerem ca toate dispozițiile esențiale ce privesc în primul rînd chestia ardelenască a naționalităților să fie ascultate.

Cerem ca reforma electorală să se execute așa fel, ca toți a căror relații personale și însușiri individuale ofer destulă garanție; că sînt în stare să exerciteze dreptul de alegător cu judecată dreaptă și ca adevărați patrioți, să aibă acest drept. Să fie excluși dela dreptul de alegător acei indivizi cari au fost condamnați, cu drept, odată sau de mai multe-ori, pentru crime izvorite din setea de căștig.

Cerem pentru salvarea și susținerea micel proprietăți, înființarea unui mare institut de emiter a scrisorilor ipotecare, a cărui scop să fie deslegarea proprietăților de datorii. Pentru împlinirea acestei chemări cerem concursul în mare a statului.

Cerem grabnica introducere a legii de colonizare și parcelare a moșiilor.

Cerem întregirea rețelei liniilor ferate din săcuime și anume pentru comunicația și legătura dintre Oșorhei—Cristur—Odorheiu—Căcașreda și pasul Bodza.

Cerem ca paralel cu activitatea economică a comisei din părțile ardeleni și săcuime, să se înceapă și activitatea industrială în părțile ardeleni.

Amînarea călătoriei primului-ministru.

Primul-ministru contele Khuen Héderváry va pleca luni la Viena și Marți se va înființa în audiență la regele. Dintru început audiența a fost fixată pentru luni, dar fiindcă chiar atunci cade și îngroparea primarului Lueger, audiența a fost amînată și va avea loc numai Marți.

Dezertori.

Din Becicherecul-mare ni-se scrie. La 7 Martie s'a constituit în Becicherecul-mare partidul național al muncii pentru comitatul acesta. Intre cei cari au grăbit să între în noul partid sînt și următorii români:

1. Nicolae Richiela (subscris în listă Raikics Miklós) preot ort. român în Iancahid.
2. Constantin Băilă (subscris Baila Szilárd) administratorul bunului consistorul ort. român din Arad sau a institutului Victoria cumpărat dela grof Szapáry sigur pentru scopuri românești cu locuința în Szerb-szent-péter.
3. Ion Lupulescu director de bancă și proprietar mare în Ozora-Uzdin.
4. Cornel Miloș, apotecar în Ozora-Uzdin.
5. Pavel Cimponeriu (Csimponeriu Pál) paroch ort. român în Cebza.
6. Ignatie Mias, proprietar mare în Checia-română.
- și 7. Invățătorul Romul Roman din Doloave. Rușine!

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 14 Martie n 1910.

— I. P. S. Sa Mitropoilitul Ion Mețianu în Arad. I. P. S. Sa mitropoilitul a petrecut împreună cu P. S. Sa episcopul Aradului I. I. Papp, la Budapesta unde au azistat la ședințele comitetului fundației Gozdsu. Inapoiindu-se cei doi arhieriei, I. P. S. Sa s'a oprit ieri, Duminecă, la Arad unde a fost găzduit la P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp. Azi, Luni, I. P. S. Sa însoțit de P. S. Sa episcopul a vizitat seminarul și școala normală. Directorul seminarului, P. C. Sa protosincelul Roman Ciorogariu a primit pe oaspeți. Toți elevii au fost întruși în sala de solemnități a seminarului. Aici I. P. S. Sa a dat expresie mulțămirii sale celei mai depline pentru buna rînduială și înflorirea așezămintelor școlare din Arad, de care a rămas surprins și încântat. Dela seminar, I. P. S. Sa a vizitat catedrala.

O gustare a fost oferită la orele 10 a. m. la curtea episcopescă la care au participat, afară de cei doi arhieriei, toți membrii consistorului și numeroși fruntași români din Arad. Cu trenul de 12^{1/4} I. P. S. Sa a plecat la Sibiu. P. S. Sa episcopul și numeroși fruntași l'au însoțit la gară într'un lung șir de vre-o 30 de trăsuri.

I. P. S. Sa a vizitat Aradul pentru întâia oară de când a fost ales mitropolit și a avut cele mai bune impresii despre mersul diecezei și așezămintele lui din Arad.

— La temniță. Ieri fostul nostru redactor responsabil d. Constantin Savu a plecat la Seghedin spre a-și face osînda de 5 luni la care a fost condamnat pentru patru articole, apărute în ziarul nostru. Chemarea d-lui Savu la pușcărie e surprinzătoare căci se crezuse că noul guvern va curma prigonirea presei noastre și va amîna deocamdată începerea osîndelor în vederea unei grațieri. Chemarea d-lui Savu la Seghedin ne răpește o nouă iluzie despre guvernul actual.

— Alegere de învățător. Ni-se telegrafiază din Comloșul-mare: Eri, Duminecă s'a ținut aici alegerea de învățător în locul vrednicului învățător I. Vuia retras la pensie. Postul a fost împlinit cu o persoană vrednică de antecesorul său, d. Teodor Bucurescu, care a fost ales cu mare majoritate.

Dacă a-ți încercat toate!

— Dacă nu s'au trecut durerile reumatice ureșii o sticlă de

PIET DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda Szémann Agoston, farmaceut, Hatvan, Főter nr. 126. Se expediază sticle în toate părțile țării.

— **Reprezentanța fundației Gozdu și-a terminat ședințele începute în 9 l. c.** Au fost în capitală I. P. S. Sa mitropolitul Meșianu și P. S. Sa episcopul Papp, precum și ceilalți membri afară de dnii cavalier de Pușcariu și Oh. Szerb, cari au lipsit din cauză de boală.

Averea fundației Gozdu este de 6,457.000 cor. 25 fil. (active 6,927.006-25 — pasive: 470.000 cor.), adică un spor de 258.812.06 față de anul trecut. Venitele anuale ale fundației sânt de 345.872-74 cor. Partea cea mai însemnată a acestor venituri o dau dividendele (216.000) și chiria caselor 117.050).

S'au dat, în 1909, burse în sumă de 81.000 coroane, la 188 de studenți și rigorosanți. În bugetul anului 1910 s'au prevăzut pentru burse 81.226 de cor.

— **Tulburări sângeroase la Rusciuc.** Ni se telegrafiază din Rusciuc: O turcoaică minoră voind să se mărite după un funcționar bulgar, a fost trimisă de justiție la casa părintească. Populația a intervenit impledând executarea sentinței. A intervenit apoi armata ca să suprimă revolta populației. Populația a făcut o mare rezistență și a aruncat cu pietrii asupra soldaților. O lovitură de piatră a atins pe generalul *Dimătriev*. Acesta a comandat numai decât. Au rămas 17 morți, 32 grav și mai mulți ușor răniți. Mulțimea a fugit și a înscenat apoi manifestații, arborând drapelul negru pe case.

Turcoaca a fugit cu logodnicul ei în România. Plenipotențiatul turc a cerut apărare pentru populația turcă din Rusciuc. Ministrul de Interne *Takev* a plecat acolo ca să ancheteze cazul.

— **Hymen.** Ni s'anonțiază logodna d-șoarei Elena Sandu Popa cu d. Marin *Mureșan*, din Brăila (România) care a avut loc în casele d-nei Aurora N. Perlea în prezența numeroșilor rudeni și amici ai mirelui și ai miresei.

Tritem tinerel prechil felicitările noastre!

— **Necroloage.** Primim următoarele anunțuri funebre: Facem cunoscut tuturor rudeniilor și cunoscuților, că preaiubitul nostru soț și tată-socru și moș *Gheorghe Proca*, învățător în pen, s'âne, fost președinte și actual prim epitrop al bisericii gr. or. din Râșnov, membru al mai multor societăți etc., după o grea și îndelungată suferință, împărțită fiind cu Sfintele Taine, și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului astăzi la orele 8 seara, în etate de 70 de ani și al 46-lea an al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor înmormânta Duminică în 28 Februarie (13 Martie) a. c. la orele 2 d. a. în cimitirul bisericii gr. or. din loc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Râșnov, în 26 Februarie (11 Martie) 1910. Elena Proca n. Hamsea, ca soție, *Gheorghe*, Maria și Constantin, ca fii și fiică, nepoți și nepoate, *Iacob Zorca*, *Leontina Simonescu* și *Eugenia Meșianu*, ca ginere și nurori.

— **Subscriși adânc îndurerăți** anunțiază tuturor rudeniilor și cunoscuților că prea iubită noastră fiică, soție, mamă, cumnată și mătușă *Silvia Mloc* născ. *Mihailoviciu*, după lungi și grele suferințe provăzută cu sf. Taine a adormit în Domnul în 10 Martie st. n., la 11 ore seara în etate de 46 de ani. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte se vor așeza spre odihnă veșnică în cripta familiară din cimitirul gr. or. din loc Duminică la 2 ore d. m. la care trista festivitate îndemnăm pe toate rudeniile, amici și cunoscuți. Varadia, la 11 Martie st. n. 1910. Dormi în pace suflet blând și iubit! *Const. Mihailoviciu*, tată, *Nicolae Mloc*, preot, socru, *Eufrem Mloc*, comerciant soț, *Livia Mloc*, fiică, *Remus Mloc*, fiu, *Alexandru Mihailoviciu*, prim inginer la căile ferate, frate, *Veturia Mihailoviciu*, cumnată, *Iosif Mloc*, *Paul Mloc*, preot, cumnați, *Hortensia*, *Elvira*, *Iuliu*, *Miși Mihailoviciu*, nepoți.

— **Convocări.** comitetul central al »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român« *convocă adunarea cercuală* pe Duminică în 20 Martie st. n. la orele 2 p. m. în școala gr. or. română din *Liget* cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Alegerea comisiei pentru înscrierea de membri noi. 3. Raportul casierului. 4. Disertațiunile sau prelegeri populare, cari se vor prezenta prezidentului înainte cu 48 ore. 5. Raportul comisiei în privința înscrierii membrilor noi. 6. Defigerea locului pentru proxima adunare cercuală. 7. Premiarea fetelor, cari se vor prezenta în cel mai original port bănățesc. 8. Propuneri. 9. Închiderea adunării. Invităm pe aceasta cale pe toți oamenii de bine, cărora le zace la inimă dezvoltarea și înaintarea culturală a poporului român. Clacova, la 10 Martie nou. *Dr. Iuliu Coste*, notar, *Gheorghe Breban*, directorul despărțământului.

— P. T. membri ordinari, fondatori, ajutători și onorari ai »Reuniunii de muzică și cânt a plugarilor din Curte« sânt prin aceasta invitați a participa la a IV-a adunare generală, ce se va ține în 7/20 Martie a. c. la 11 ore și jumătate în sala școlii confesionale gr. or. române din Curte. Curte, 24 Februarie 9 Martie 1910. *Romulus Titelu*, notar, *Filimon Titelu* președinte.

— **Destăinuiri asupra vechilului regim din Turcia.** În marele ziar parizian »Le Temps« au apărut acum câțiva timp 5 articole prin care se susținea că Turcia este țara bacșisurilor. Articolele acelea au indignat toată lumea turcă.

Ziarul tinerilor turci polemizează cu »Le Temps« spunând că atât înainte cât și după restabilirea constituției, ziarul »Le Temps« a susținut pe *Abdul Hamid* și creaturile sale.

Ceeace e grav și a făcut senzație e publicarea de către ziarul tinerilor turci a chitanțelor de banii pe cari »Le Temps« ia primit dela fostul sultan.

Astfel a primit 10.000 lei pentru 24 articole îndreptate împotriva tinerilor turci, 10.000 lei pentru 4 articole prin cari se desminte știrea despre îmbolnăvirea lui *Abdul Hamid*, 20.000 lei pentru articole prin care tinerii turci erau calificați drept bande de hoji.

x **Pălării de dame.** Atragem atenția damelor române din Arad și jur că la 1 Aprilie se va deschide în Arad (Str. Eötvös nrul 1, casa *Rozsnay*, etaj I.) un mare salon de pălării parisiene. Proprietara acestui salon, dna *Ecaterina Riczer*, în vederea sezonului de primăvară, a stat 3 luni de zile în Paris, de unde s'a întors astăzi cu cele mai moderne și elegante pălării.

E în interesul damelor să nu facă comenzi de pălării înainte de a fi cercetat acest salon, care va fi o plăcută surprindere pentru sexul gingaș.

x **Pentru 60 de fileri**, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri *Alasch* sau *Anisette*, *Benedictin*, *Chartreuse*, *Curacao*, *Persecă*, *Pară imperială*, *Chimin*, *Cafea*, *Rosa*, *Vanilie*, *Silvoriu*, *Rachiu de drojdie* și *Rom*. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. *Burger Frigyes*, farmacist în Cluj—Kolozsvar.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Arad

13 Martie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 150 mm.	12-60—
orz 100 mm.	6-20—
ovăș 100 mm.	6-70—
secară 100 mm.	8-40—
păpușol 150 mm.	5-70—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Bud

Budapesta, 11 Martie

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost un

Orta nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K.
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 »
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 »
Bănățesc — — — — —	28 » 95—29 »
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 »
Secară de calitate I. — — —	19 » 75—20 »
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 »
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 »
Ovăs de calitate I. — — —	15 » 70—16 »
Ovăs de calitate a II. — — —	15 » 40—15 »
Cacuruz — — — — —	14 » 80—15 »

BIBLIOGRAFII.

În institutul de arte grafice și editura »nerva« din București au apărut următoarele cărți ce se află de vânzare la librăria »*Tribuna*«: *Björnstjerne Björnson*, *Veselus și strenga* de N. D. Ciotari. Prețul cor. 1.50.

M. Eminescu, Articole politice. Pr. 80 l.

A. Mirea, Caleidoscop, v. II. Pr. cor. 1.

H. Balzac, Moș Goriot, trad. de R. Balzac. Pr. cor. 2.—

E. Lovinescu, Viața și opera lui *Alexandrescu*, pr. cor. 2.—

P. Cerna, Poezii, pr. 2.—

Radu Rosetti, La capătul pământului. N. c. Pr. cor. 2.—

Em. Gârleanu, Nucul lui *Odobac*, pr. cor. 2.—

Gustave Flaubert, Doamna *Bovary*, trad. de L. Dauș, pr. cor. 2.—

D. Negru, Cum ne naștem, Cum trăim, Cum murim, Știință popularizată, pr. cor. 2.—

Posta Administrației.

Dr. Camil Velican, Alba-Iulia. Abonament plătit până la 1 Martie 1910.

Gavril Selăgian, Timișoara. Am primit abonament până la 1 Iulie 1910.

Cornel Stefa, Buziaș. Am primit 24 abonamente pe anul 1909.

Ioan V. Munteșcu, Drăgășani. Abonament d-voastră expiră la 1 Aprilie 1910.

Redactor responsabil: *Iuliu Giurgiu*

»Tribuna« institut tipografic, *Nichin* și

Credit pe ipotecă, pe cambii

și pentru oficanți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. *Weitzer János* 12

Telefon nr. 376.

.. Cine vrea .. să cumpere

incălțăminte

fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere la

IOAN VOIA

Sătmar — (Szatmár),

- - Deák-tér - -

(În casa lui *Keresztes András*),

care ține în magazinul său de ghetă asortat numai ghetă și ciobote pregătite în din piele fină veritabilă cu prețuri foarte derate, fabricate imitate nu are și marfele privința execuțiunii drăgălașe sunt neînțelese.

La dorință se pregătesc tot felul de ghetă și ciobote după măsură.

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea petrecerii teatrală-dansantă, aranjată de »Despărțământul Mediaș al Asociațiunii pentru literatura și cultura pop. român« și ținută în 20 Faur st. n. a. c. binevoitori a publica că: Incasările au fost C 446.44. Cheltuielile C 346.44 rămânând un *profit net* de C 100 — care sumă s'a depus în favorul despărțământului. Au suprasolvit: Atanasie Popoviciu mare comers. C 20.— Romul Mircea, protopop gr. ort. 10.—, Petru Cosciug 5.— Friedrich Gaspari 5.— Dr. Roman, avocat 4.14, Victor Mandeal, inginer 3.— Fabiu Toma, dir. »Mugurul« 2.— Adam Stan ofic. la gară 2.— Mihail Popovici, cassar 2.— Ioan Neagoș, preot gr. cath. 2.— Ioan Moldovan, presb. gr. cath. 2.— Cornel Curta medic militar 2.— N. Costea 2.— Drnel B. Andrea, preot gr. cath. 3.— Total 64.14. Binevoiască On. sprijinitori a primi și pe aceasta cale mulțămitele noastre.

Mediaș, la 10 Martie 1910.

Mihail Popovici, Dr. Dionise Roman, cassar. dir. despărț.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Meseriașii români din Hălmagiu, au aranjat în 15 Martie a. c. o petrecere împreună cu joc, la Balaur s'a incasat 184 cor. 10 fileri, din cari detrându-se spesele de 83 cor. 26 fileri, rămâne un venit curat de 100 (una sută) coroane 84 fileri, ari conform scopului anunțat s'au predat episcopiei pentru fondul școlii gr. or. române în loc.

Cu prilejul acestei petreceri au binevoit a suprasolvi următorii Domni: Cornel Lazar, protopop 3 cor., Dr. Teodor Pap, avocat 5 cor. 40 f. Draia, cassar la »Crișana« 4 cor., Petru Borza, tacor., Petru Balta 40 fil., Ionuț Balta 40 fil., Petru Iida 40 fil., Ilie Sirca 1 cor., Ioan Șortoc 40 fil., trimil Rusu, cond. fil. »Crișana« 1 cor. 40 fil., 2.— Petru Butariu 40 fil., George Hantju 1 cor., Ioan Șortoc 40 fil., Petru Ciungan 1 cor., Alexandru Șete 3 cor., Aurel Leuca 2 cor., Arsenie Ilisie 1 fil., Gusti Selegian 40 fil., Nicolae Robu 60 f. eodosin Sirca 40 fil., Carol Schenk jun. 40 fil., nea A. Joldea 1 cor., George Moldovan 20 fil., enriech Zigler 40 fil., Dr. Roman Istvan, adv. 1 fil., Dr. Tarjanyi Rezső 40 fil., Romul Ionescu cor., Ioan Mizet 40 fil.

Primească și pe aceasta cale mulțumitele noastre pentru jertfele aduse pe altarul culturii mănăști.

Hălmagiu, la 9 Martie 1910.

Pentru Comitet:

Aurel Leuca, președinte. Ilie Sirca, cassar.

AVIZ!

Subscrisul caut un candidat de avocat român, și începient. Oradea-mare 1910 III/14. Dr. Nicolau Zigre jun. avocat.

Un scrietor

re vorbește și scrie românește, ungurește, mțește, — să pricepe la cartea funiață, — caută aplicare în vre-o canlarie advocațională ori notarială. Epistolele le inmanuiază administrația rului »Tribuna« Arad.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei« Arad.

Institut financiar »LUNCANA« soc. pe acții în Marghita.

CONCURS.

Escrim concurs pentru postul de contabil și casier la institutul financiar »LUNCANA«, societate pe acții în Marghita.

Dela concurenți se cere să cunoască bine, afară de limba română, limbile maghiară și germană, și să fie pe deplin cvalificați.

Concurenții la postul de contabil trebuie să fie capabili a conduce singuri contabilitatea și a încheia bilanțul, iar ceice optează la postul de casier au să depună cauția necesară, în senzul regulamentului intern, La postul de casier pot concura și dame, dacă au cvalificația necesară.

Concurenții de ambele posturi au să dovedească:

- a) că sunt absolvenți ai școlii comerciale;
- b) că au făcut deja practica necesară la alte institute financiare;
- c) că cunosc bine limbile română, maghiară și germană și
- d) că au împlinit 24 și n'au trecut peste 35 ani.

Contabilul va fi retribuit anual deocamdată cu 2000, iar casierul cu 1600 cor. precum și cu tantiema statutară.

Cererile au să se înainteze dlui director executiv Dr. Dionisie Stoica în Șimleu (Szilágyssomlyó), până la 15 Aprilie n. a. c. Marghita, la 28 Febr. n. 1910.

Direcțiunea.

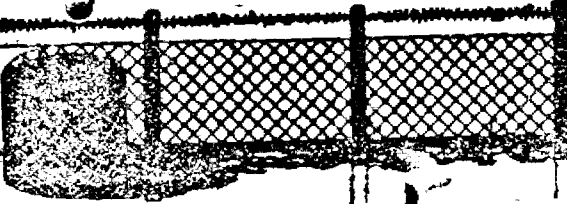
Pește sărat

de tot soiul,

Tarama, Iere roși, Măslina etc. cu prețul cel mai ieftin Comanda se adresa la magazinul de depozit al Băncii de credit ung. (Hittelbank) la Gara din Brașov. Telefon Nr. 32.

Klein István

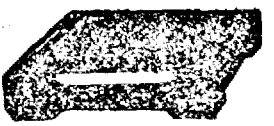
Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4. Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

10m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit. Să fim atenți la firmă!

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediere pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociere cu proprietarii de vie sau cu neguțatorii.

Corespondență în limbile: română, germană și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie Bihardioszeg.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că cumpăr, pe lângă prețul cel mai mare, haine bărbătești-folosite, totastfel cojoace (bunzi) de călătorie și de oraș, pre um și totfelul de mobile, aranjamente de prânzitoare și dormitoare. La dorință mă prezint la locuință în orice timp și transportez imediat cele lecte cumpărate pe bani gata. Rog on. public să binevoiască a mă onora cu binevoitorul sprijin. Cu distinsă stimă

MENCZER MÁRTON

ARAD, ÁRPÁD-TÉR 5. edificiul bisericii izraelite.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jilc. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3. Nr. Telefonului 63.

Pentru fabricate, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,
din palatul de pe **Andrássy-tér nr. 14,** pe
Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu **cărbuni veritabili** în ori-ce cantitate, **transportați acasă,** și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

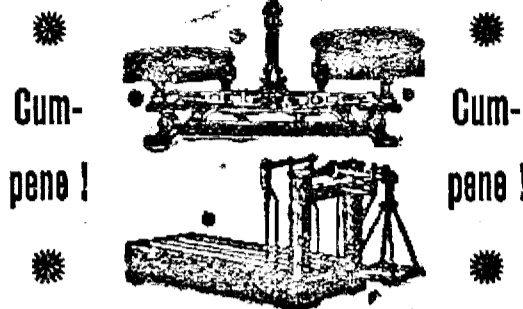
Comandele se pot face în persoană prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139,** la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni
Arad, Boros Béni-tér nr. 2.
(Cassa Kneffel).

In atențiunea proprietarilor de cumpene!

Am onoare a face cunoscut on. public că am depus cu succes bun **repararea și pregătirea cumpenelor** la școala industriei și de metalurie din Arad și astfel ca reparator calificat pentru repararea cumpenelor primesc repararea a tot-felul de **cumpene** ș. a. **cumpene cu brațe egale, în forma**

de pară, — zecimale, — centimale și pentru trăsuri, precum și semnarea punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1 — și 1/2 kg. și legalizarea lor. —

Rugând binevolorul sprijin, sunt cu d. stimă:
LUDOVIC SIRBU licențiar și măjer diplomat,
D E V A, Laktanya-u: nr. 6.

Abonați și răspândiți în toate
părțile țării

TRIBUNA

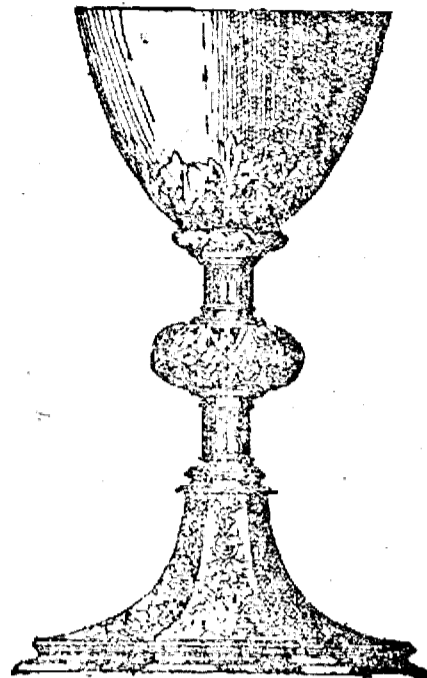
unicul ziar politic național
român ce apare dimineața.

Fondat la 1879.

Telefon 107-

Bittner János

fabricator de articole bisericesti din
— argint și din tot felul de metale.

Recomandă în atențiunea onor. preoților **monumentalele sale obiecte bisericesti originale și în stil curat,** precum auritura și argintătura executată pe foc și nefalsificată. Auritură pe — — foc dela 21 cor. în sus. —

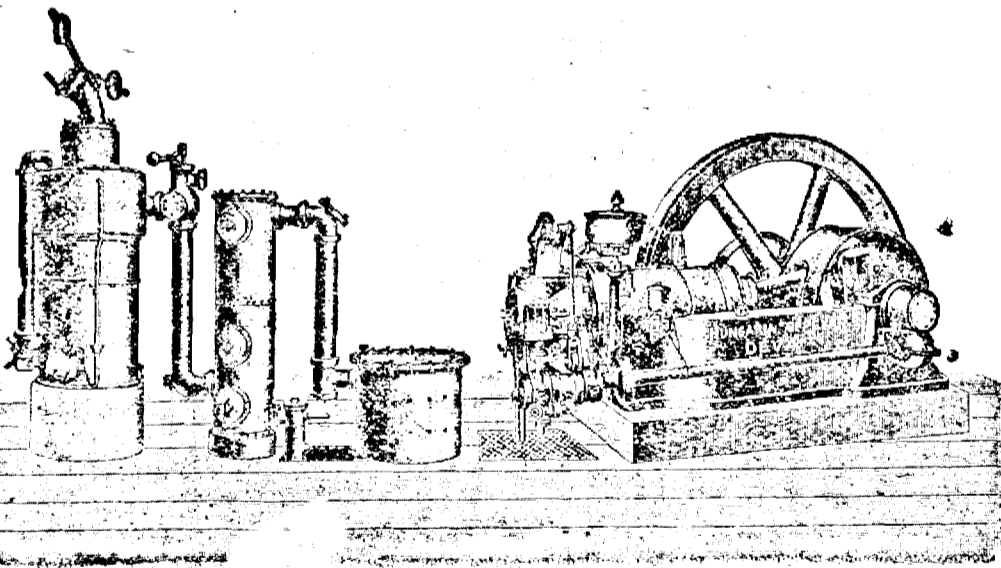
Fabrica:
Budapesta IX., Lónyay-utca 2

La dorință escurgem la fața locului.
Catalog mare și ilustrat trimitem gratis și franco.

Báró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Dév

Pregătește și ține în depozit:

Tot-felul de mașini economice
Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru rat, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile mașini cu aburi de 1 cal putere și până la Plănuirea de stabilimente pentru lumină electrică și putere transpunătoare, instalarea castelelor și econom cu lumină electrică. Plănuirea și construirea de mașini pentru urluit, măcinat și cherestrac. Apaducte și fântâni. Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a mașini și automobile. — Specialități: instalarea camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea ghiață, lăptării și fabrica de cașuri și repararea cam. Stațiuni de automobile.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului

≡ Au sosit toate noutățile de primăvară: ≡

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mal iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiți a primi

vitrinele mele.

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200.000 bucăți de ulțoi de viie
200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți pomi frumoși cu coroană, 200.000 bucăți trandafiri nobili, 100.000 buc. arbori de lux și cireși de lux se pot cumpăta cu un preț fabulos de ieftin. CATALOG de specii și prețuri se trimite gratuit și porto franco, firma: Váravelencei műkertészeti és rozsatelep Nagyváradon.

Dózsa János măiestru-cojocar în Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru prepararea tuturor articlilor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), și executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de pielea, etc. Mai departe primește spre efectuare orice lucruri uoui, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

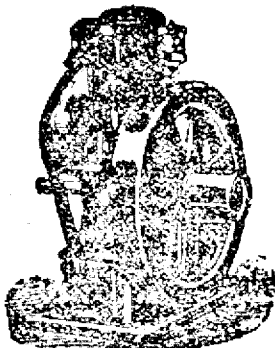
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 918.

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformări. Expedează: motoare p. uleiu brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și uleiu brut și Arlapuri trierat. Bastimente cu benzin, PUMPE-MOTOR. - Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate. Treceți catalog de prețuri și prospect gratuit.

Nou atelier de fotografiat în Cluj, Kolozsvár, Mátyás Király-tér 26.

Lângă apotheca lui Hintz.

Am onoare a aduce la plăuta cunoștință on. public, că mi-am deschis nou atelier de fotografiat în piața Mátyás Király 26 și e aranjat după recerintele timpului modern, provăzat cu cele mai noi mașinării stă la dispoziția on. public. — În atelier se pregătesc fotografii protabin, lucii și matt, — chipuri de platin, aquarel, pigment și argint-brom. — Recomand în deosebi specialele mele fotografii de copii, pentru cari la expoziția regnicolară am fost distins cu medalia de aur. — De altcundă pregătesc și tablouri, grupe etc. în execuțiile cele mai noi și moderne.

Atelierul e deschis și în duminici și sărbători.

Cu deosebire stimă:

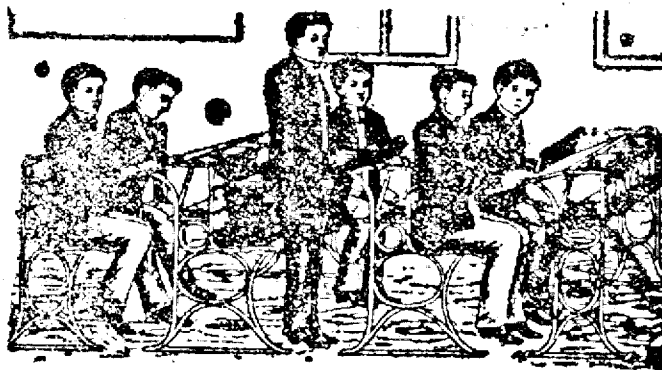
Csizhegyi Sándor, fotograf.

Atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietrii monumentale

ISTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietar. Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii dia: marmură, labrador, granit, stemat etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală: Nagyszében, Fleischer gasse 17. Filiale: Déva, Nagyvárad.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, șpitalelor și cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Beunhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

- Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării -

Marele depozit de pietre comemorative

Văd. Frank Vilmosné

Arad, Boros Béni-tér Nr. 2. (vis-à-vis de moara Széchenyi).

Își recomandă bogatul asortiment de pietre comemorative și cruci unde se pot găsi și comanda pe lângă prețuri moderate monumente dela cele mai simple până la cele mai luxoase. Serviciul culant este garantat de practica vrednică de recunoștință, câștigată în cursul mai multor ani, a d-lui Jacob Beloni, pietar specialist și conducătorul atelierului meu. Cu stimă:

Văd. Frank Vilmosné.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS,

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr. 7.

Primește spre executare, conform planului, aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de branșa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor — în provincă merg pe spesele mele proprii.

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa a orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica Fraților noui din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat. gr.-or.

„CODRUL“ institut de credit și economii societate pe acții, Buteni.

CONVOCARE.

Invităm pe Domnii acționari ai institutului de credit și economii »CODRUL« la

I-a adunare generală ordinară

care se va ținea în Buteni la 26 Martie 1910 st. n. la 10 ore înainte de amiază în localitățile institutului.

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea unui membru în direcțiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghere.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențați, sunt rugați a-și însinua la dreptul lor de participare la adunarea generală și eventualele dovezi de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Buteni, la 12 Martie 1910.

DIRECȚIUNEA

Activ.

CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRE 1909.

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Aționari — — — — —	12955	—	Capital social 2000-acții a. 50 Cor.	—	100000
Cassa — — — — —	3058	97	Fond de rezervă — — — — —	—	60
Escont: împrumuturi cambiale — — — — — 309199	—	—	Depuneri — — — — —	—	86128
» » » cu acop. ipot. 186708	—	—	Reescont — — — — —	—	341620
Cont curent — — — — —	537	12	Creditori — — — — —	—	3682
Debitori — — — — —	478	—	Contribuție restantă — — — — —	—	143
Casa proprie — — — — —	32000	—	Interese transitorii — — — — —	—	6711
Mobilier — — — — — 1181	—	—	Profit curat — — — — —	—	7632
10% amortizare — — — — — 118·10	1062	90			
	545998	99			545998

Debit.

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.

	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese pentru depuneri — — — — —	2253	90	Interese după împrumuturi cambiale — — — — — 15868·49	—	—
Interese de reescont — — — — —	14736	30	» » » cu acop. ipotec. 11553·39	—	274
Interese de cont curent — — — — —	17	76	» » » depunerile proprii (scutite de dare) — — — — —	—	48
Salare — — — — —	3214	88	Proviziuni și alte venite — — — — —	—	125
Bani de cvartir — — — — —	233	33			
Tipărituri, porto, spese de birou și alte spese — — — — —	770	78			
Chirie — — — — —	370	—			
Dare directă — — — — — 861·58	—	—			
10% dare după interesele de depuneri — — — — — 227·17	1088	75			
10% amortizare din mobilier — — — — —	118	10			
Profit curat — — — — —	7632	85			
	30436	65			30436

DIRECȚIUNEA:

Raicu m. p.,
president.

Dr. Popa m. p.,
vicepresident.

Alexandru Nica m. p.

Ioan Cosma m. p.

St. Penesiu,
contabil.
Dr. Grozda m.

Buteni, 12 Martie 1910.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

E. Comșa m. p.

Romul Coțoiu m. p.

Salustius Barbul m. p.

Patriciu Covaciu m. p.

Să ne credeți
că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt“

Cu coasa „Koronagyémánt“
bătută odată se poate coasa întreaga și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mel nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucați garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Prețul: 1 buc. 1·80 1·90 2·— 2·20 2·40 2·40 2·60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimit. banilor înainte sau pe lângă rambursă la
Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Ró-utca 22 T. „Koronagyémánt“

Piane și harmonii
In salonul de pian
F.A. Kauffmann
Sibiu, Gr. Ring

se în piane numai dela firmele cele mai renumite
„Zelter și Winkelmann“, Braunschweig.
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradsk, Viena.
„Lauberger și Gloss“, Viena. Kotykievitz, Viena.
A. Petrof, Königsberg-Viena. Estey-Organ, Londra.
Reparaturi speciale solide și garantate